

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 44/2014-25

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 23. januára 2014 v senáte zloženom z predsedu Juraja Horvátha a zo sudcov Sergeja Kohuta (sudca spravodajca) a Lajosa Mészároša predbežne prerokoval sťažnosť P. Ď., vo veci namietaného porušenia základných práv zaručených v čl. 12 ods. 1 a 2, čl. 16, čl. 19, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 2 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práv zaručených v čl. 6 ods. 1, čl. 8, čl. 13 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Bratislava I č. k. 26 C (25 C) 178/2009-155 zo 14. novembra 2012, rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 6 Co 273/2013-198 z 20. mája 2013, ako aj konaním, ktoré predchádzalo ich vydaniu, a postupom Centra právnej pomoci pri rozhodovaní o jeho žiadosti o priznanie nároku na poskytovanie právnej pomoci a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť P. Ď. o d m i e t a pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. augusta 2013 mailom a 14. augusta 2013 poštou (na poštovú prepravu bola zásielka odovzdaná 9. augusta

2013) doručená sťažnosť P. Ď. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojich základných práv zaručených v čl. 12 ods. 1 a 2, čl. 16, čl. 19, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 2 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv zaručených v čl. 6 ods. 1, čl. 8, čl. 13 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) č. k. 26 C (25 C) 178/2009-155 zo 14. novembra 2012, rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 6 Co 273/2013-198 z 20. mája 2013, ako aj konaním, ktoré predchádzalo ich vydaniu, a postupom Centra právnej pomoci (ďalej len „Centrum“) pri rozhodovaní o jeho žiadosti o priznanie nároku na poskytovanie právnej pomoci.

Sťažovateľ v podstatnej časti sťažnosti uviedol: „6. 6. 2013 sťažovateľ požiadal Centrum právnej pomoci o priznanie nároku na poskytovanie právnej pomoci a o určenie advokáta na podanie predmetnej sťažnosti a na zastupovanie v konaní o tejto sťažnosti pred Ústavným súdom... ako aj pri podaní dovolania a na zastupovanie v konaní o dovolaní pri vyššie uvedenému rozsudku Krajského súdu v Bratislave.

O vyššie uvedenej žiadosti sťažovateľa nebolo doposiaľ právoplatne rozhodnuté a sťažovateľovi nebol doposiaľ určený advokát na spísanie a podanie dovolania a predmetnej sťažnosti.

Z uvedených dôvodov sťažovateľovi nebolo umožnené podať proti uvedenému rozsudku dovolanie v mesačnej zákonnej lehote.

Sťažovateľ z opatrnosti podáva túto ústavnú sťažnosť v zákonnej dvojmesačnej lehote odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozsudku odvolacieho súdu, vzhľadom na to, že sťažovateľovi vzhľadom na rozdielnu rozhodovaciu prax nie je zrejmé, či v tomto prípade je dovolanie účinným prostriedkom nápravy, keďže dovolanie je prípustné podať len z dôvodov podľa § 237 OSP.

Vzhľadom na to, že sťažovateľovi zatiaľ nebola poskytnutá právna pomoc pri spísaní a podaní tejto sťažnosti, sťažovateľ dúfa, že Ústavný súd Slovenskej republiky umožní doplniť a upraviť predmetnú sťažnosť po priznaní nároku na poskytovanie právnej pomoci a určenie advokáta v predmetnej veci. ...

Centrum právnej pomoci neposkytlo sťažovateľovi ani predbežnú právnu pomoc, potreba ktorej vyplynula jednak zo žiadosti zo 6. 6. 2013 z lehôt v nej uvedených a na potrebu ktorej sťažovateľ upozornil Centrum právnej pomoci v podaní z 25. 7. 2013.

Sťažovateľ poukazuje na konštantnú judikatúru Ústavného súdu SR, podľa ktorej súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 Dohovoru je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany...

Sťažovateľ má za to, oba všeobecné sudy v rozpore s uvedeným chápaním práva na spravodlivé súdne konanie sa nevysporiadali s právne relevantnou argumentáciou sťažovateľa, týkajúcou sa ochrany jeho osobnosti...

Oba konajúce všeobecné sudy sa tiež nevysporiadali s ich povinnosťou posúdiť porušenie práv sťažovateľa podľa čl. 16 a čl. 19 Ústavy SR...

Sťažovateľ má za to, že rozhodnutiami oboch všeobecných súdov a konaním, ktoré im predchádzalo, v dôsledku vyššie popísaných nedostatkov bolo sťažovateľovi upreté právo na účinný prostriedok ochrany jeho práv.

Sťažovateľ musí podotknúť, že záujmom väčšiny dnešných vydavateľov nie je realizácia ústavného práva na informácie, ale snaha o čo možno najväčší zisk bez ohľadu na pravdivosť a zákonné rámce sprostredkovaných (dez-)informácií, to všetko pod rúškom práva na slobodu prejavu.

Sťažovateľ má ďalej za to, že konanie trvalo neprimerane dlhú dobu...

Sťažovateľ má tiež za to, že postupom Centra právnej pomoci bol zbavený možnosti pri zachovaní zákonných lehôt využiť legitímne prostriedky ochrany práv a právom chránených záujmov. Sťažovateľ má za to, že Centrum právnej pomoci nevydalo v prvostupňovom konaní rozhodnutia o priznaní nároku na právnu pomoc pri podaní dovolania a v konaní o ňom a určení advokáta z dôvodu, že nie je možné vylúčiť zrejmú bezúspešnosť sporu nie na základe zákonných dôvodov, ale na základe prejudikovania rozhodnutí omnoho skúsenejších a na to určených súdnych orgánov.

Sťažovateľ bol postupom Centra právnej pomoci bol taktiež zbavený možnosti pri zachovaní zákonných lehôt riadne využiť legitímne prostriedky ochrany práv a právom chránených záujmov nerozhodnutím o jeho žiadosti o priznanie nároku na právnu pomoc

pri podaní tejto ústavnej sťažnosti, a určení advokáta na spísanie tejto sťažnosti a na zastupovanie v konaní pred Ústavným súdom SR, ako aj neposkytnutím predbežnej právnej pomoci, resp. nerozhodnutím o žiadosti sťažovateľa o jej poskytnutie.

Sťažovateľ má za to, že takýto postup Centra právnej pomoci je v rozpore s čl. 47 ods. 2 Ústavy SR, a je prekážkou riadneho uplatnenia ústavných práv sťažovateľa v tomto konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky. Z uvedeného dôvodu sa sťažovateľ domáha ústavnej ochrany jeho práva na poskytnutie právnej pomoci, hoci konanie o jeho žiadosti o priznanie nároku na poskytovanie právnej pomoci a určení advokáta nie je právoplatne ukončené.“

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„1. Krajský súd v Bratislave porušil práva P. Ď. podľa čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2, čl. 12 ods. 1, ods. 2, čl. 16 a čl. 19 Ústavy... a podľa čl. 6 ods. 1, čl. 8, čl. 13 a čl. 14 Dohovoru...“

2. Okresný súd Bratislava 1 porušil právo P. Ď. podľa čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2, čl. 12 ods. 1, ods. 2, čl. 16 a čl. 19 Ústavy... a podľa čl. 6 ods. 1, čl. 8, čl. 13 a čl. 14 Dohovoru...“

3. Centrum právnej pomoci porušilo právo P. Ď. podľa čl. 47 ods. 2 Ústavy SR.

4. Ústavný súd... ruší rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 20. 5. 2013, č. k. 6Co 273/2013-198.

5. Krajský súd v Bratislave je povinný uhradiť sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie vo výške 5.000,- EUR, ako aj trovy konania a právneho zastúpenia, a to do troch dní odo dňa doručenia tohto rozhodnutia.

6. Okresný súd Bratislava 1 je povinný uhradiť sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie vo výške 2.500,- EUR, ako aj trovy konania a právneho zastúpenia, a to do troch dní odo dňa doručenia tohto rozhodnutia.

7. Centrum právnej pomoci je povinné uhradiť sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie vo výške 2.000,- EUR, ako aj trovy konania a právneho zastúpenia, a to do troch dní odo dňa doručenia tohto rozhodnutia.“

Keďže sťažnosť sťažovateľa nespĺňala náležitosti kvalifikovaného návrhu na začatie konania pred ústavným súdom ustanovené v § 20 ods. 1 a § 50 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), ústavný súd 11. septembra 2013 vyzval sťažovateľa na odstránenie nedostatkov podania.

Dňa 1. októbra 2013 sťažovateľ požiadal o predĺženie lehoty na odstránenie nedostatkov podania „*aspoň o 30 dní*“. Ďalej uviedol:

„K môjmu podaniu zo dňa 1. 10. 2013, ktorým som Vás požiadal o predĺženie lehoty na odstránenie nedostatkov podania a o ustanovenie advokáta uvádzam, že som dňa 7. 10. 2013 podal Centru... opakovanú žiadosť o priznanie nároku na poskytnutie právnej pomoci, nakoľko mám za to, že odpadli dôvody nepriznania nároku rozhodnutím CPP sp. zn. 6055/2013 z 20. 8. 2013. Sken druhej strany žiadosti s vyznačením prezenčnej pečiatky prikladám.

Na podporu mojej opakovanej žiadosti som v následnom elektronickom podaní, adresovanom CPP, uviedol doslovne nasledovné:

1/ Okrem doteraz predložených písomností, ktoré tvoria súčasť spisu č. 6055/2013, dopĺňam túto žiadosť o skutočnosti uvedené v ústavnej sťažnosti, ktorú som podal na Ústavnom súde Slovenskej republiky dňa 6. 8. 2013.

2/ Dovolanie proti rozhodnutiu Krajského súdu v Bratislave, č. k. 6Co 273/2013-198, z 20. 5. 2013 nebolo podané z dôvodov na strane Centra..., nakoľko jeho rozhodnutím sp. zn. 5395/2013 mi nebol priznaný nárok na poskytnutie právnej pomoci pri jeho spísaní a podaní, čím mi bola zmarená možnosť uplatniť si tento mimoriadny opravný prostriedok v zákonnej lehote a na túto skutočnosť nebude mať vplyv ani prípadné zrušenie uvedeného rozhodnutia CPP v odvolacom konaní.

3/ Vzhľadom na to, že v dôsledku nesprávneho úradného rozhodnutia CPP bola zmarené moje právo uplatniť si v danej veci dovolanie ako účinný opravný prostriedok, odpadol dôvod nepriznania právnej pomoci v konaní pred ÚS SR, uvedený v rozhodnutí CPP, sp. zn. 6055/2013, nevyčerpanie všetkých dostupných prostriedkov.

4/ Okrem toho, nevyčerpanie účinných opravných prostriedkov nemusí mať v zmysle ust. § 53 ods. 2 zák. č. 38/1993 Z. z. za následok odmietnutie ústavnej sťažnosti, pokiaľ sťažovateľ preukáže, že túto podmienku nespĺnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa. Je dôvodné predpokladať, že zmarenie možnosti uplatniť si dovolanie ako účinný opravný prostriedok organizáciou zriadenou na poskytovanie právnej pomoci, je dôvodom hodným osobitného zreteľa...

5/ CPP v rozhodnutí sp. zn. 6055/2013 v rozpore so skutočnosťou tvrdí, že CPP nedisponuje žiadnym súdnym rozhodnutím, v ktorom ho súd ustanovil ako môjho právneho zástupcu. Takéto rozhodnutie bolo vydané Okresným súdom Bratislava I (dátum jeho vydania upresním dodatočne), a teda je dôvodné predpokladať, že bolo CPP aj doručené, o. i. aj vzhľadom na skutočnosť, že CPP ako ustanovený právny zástupca vykonalo napr. priložené odstránenie väd podania a zastupovalo ma na dvoch pojednávaniach v tejto veci dňa 25. 6. 2012 a 24. 9. 2012.

6/ Za potrebné považujem pripomenúť aj skutočnosť, že CPP sa žiadnym zákonným spôsobom nevysporiadalo s mojím podaním z 22. 7. 2013, v ktorom som rozšíril moju pôvodnú žiadosť o poskytnutie predbežnej právnej pomoci pri podaní ústavnej sťažnosti, hoci CPP muselo vedieť, že lehota na jej podanie uplynie dňa 6. 8. 2013, keďže v dôsledku negatívneho rozhodnutia CPP sp. zn. 5395/2013 mi nebol priznaný nárok na poskytnutie právnej pomoci pri spísaní dovolania a dovolanie teda nebolo podané (o čom som informoval CPP súčasne s uvedeným rozšírením mojej žiadosti o poskytnutie predbežnej právnej pomoci pri podaní ústavnej sťažnosti). CPP teda muselo vedieť, že dvojmesačná lehota na podanie ústavnej sťažnosti uplynie dňa 6. 8. 2013 a napriek tomu v tejto lehote nerozhodlo ani o predbežnom poskytnutí právnej pomoci a ani o nároku na poskytnutie právnej pomoci ako takom, hoci žiadosť bola podaná v dostatočnom časovom predstihu dňa 6. 6. 2013.

7/ Vo vyššie uvedenom rozhodnutí sp. zn. 6055/2013 CPP kamufluje jeho nečinnosť pri rozhodovaní o mojej žiadosti zo 6. 6. 2013 tým, že nesprávne uvádza dátum jej podania dňom 25. 6. 2013, hoci sťažnosť bola riadne písomne podaná dňa 6. 6. 2013 a všetky písomnosti boli k nej priložené mailom v ten istý deň.

Nad rámec uvedených dôvodov, adresovaných Centru právnej pomoci na podporu mojej opakovanej žiadosti o priznanie nároku na poskytnutie právnej pomoci, by som chcel uviesť nasledovné ďalšie skutočnosti:

a) Napriek tomu, že som ešte dňa 26. 7. 2013 požiadal o nahliadnutie do mojich spisov, vedených v Centre právnej pomoci, do dotknutého spisu zn. 6055/2013 mi bolo umožnené nahliadnuť až 3.10. 2013 v dôsledku neochoty, zbytočných obštrukcií zo strany CPP ako aj v dôsledku zlej organizácie práce, následkom ktorej bolo odopieranie jedného zo základných procesných práv účastníka konania. Je možné s úspechom tvrdiť, že takýto postup CPP mal vplyv na nepodanie odvolania proti rozhodnutiu o nepriznaní nároku na poskytnutie právnej pomoci.

Námietka značného množstva mojich spisov neobstojí, nakoľko napr. pri ochote a vzájomnej súčinnosti som zvládol nahliadnutie do cca 20 spisov vedených na Ústavnom súde SR, približne v časovom rozmedzí 1-2 hodín v kľudnom a ľudsky príjemnom prostredí.

Zámerné ohraničenie počtu spisov na 5 spisov na 1 týždeň považujem za ničím neodôvodniteľnú obštrukciu zo strany CPP a marenie môjho procesného práva.

b) Vyššie uvedené dôvody podania opakovanej žiadosti zároveň upresňujú dôvody, pre ktoré som v ústavnej sťažnosti namietal porušenie čl. 47 ods. 2 Ústavy SR konaním Centra právnej pomoci.“

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy o veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, zjavne neopodstatnené návrhy, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy. Návrh musí podpísať navrhovateľ (navrhovatelia) alebo jeho (ich) zástupca.

Podľa § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde k návrhu na začatie konania sa musí pripojiť splnomocnenie na zastupovanie navrhovateľa advokátom alebo komerčným právnikom, ak tento zákon neustanovuje inak. V splnomocnení sa musí výslovne uviesť, že sa udeľuje na zastupovanie pred ústavným súdom.

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania.

Podľa § 50 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť okrem všeobecných náležitostí uvedených v § 20 musí obsahovať označenie,

- a) ktoré základné práva alebo slobody sa podľa tvrdenia sťažovateľa porušili,
- b) právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ktorým sa porušili základné práva alebo slobody,
- c) proti komu sťažnosť smeruje.

Podľa názoru ústavného súdu sťažnosť sťažovateľa v predloženej podobe nespĺňa náležitosti kvalifikovaného návrhu na začatie konania pred ústavným súdom ustanovené v § 20 ods. 1 a § 50 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že nedostatky v zákonom predpísaných náležitostiach, aké vyplývajú z podania sťažovateľa, nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (obdobne IV. ÚS 409/04, II. ÚS 117/05, IV. ÚS 267/08, IV. ÚS 213/2010).

Sťažovateľ ani v predĺženej lehote neodstránil vytykané nedostatky podania, hoci na následky neodstránenia nedostatkov podania bol upozornený vo výzve z 11. septembra 2013.

Navyše ústavný súd uvádza, že podľa jeho zistenia o sťažovateľovej žiadosti o poskytnutie právnej pomoci vo veci podania ústavnej sťažnosti vo veci vedenej na krajskom súde sp. zn. 6 Co 273/2013 Centrum rozhodlo 20. augusta 2013 rozhodnutím sp. zn. 6055/2013 tak, že nárok mu nebol priznaný. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 11. septembra 2013 bez toho, aby sťažovateľ využil opravný prostriedok podľa poučenia uvedeného v závere rozhodnutia.

Sťažnosť sťažovateľa nespĺňa náležitosti kvalifikovaného návrhu na začatie konania pred ústavným súdom ustanovené v § 20 ods. 1 a § 50 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

Uvedené nedostatky zákonom predpísaných náležitostí sťažnosti sťažovateľa boli dôvodom na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. januára 2014